

Список використаних джерел:

1. Беляева А.П. Методолого-теоретические основы развития профессионального образования в современных условиях // Методолого-теоретические проблемы развития профессионального образования. – М.: Радом, 1995. – 144 с.
2. Вишнякова С.М. Профессиональное образование: словарь. Ключевые понятия, термины, актуальная лексика / С.М. Вишнякова. – М.: НМЦ СПО, 1999. – 538 с.
3. Зязюн І.А. Інтелектуально творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Віпол, 2000. – С. 11–58.
4. Коджаспирова Г.М., Коджаспиров А.Ю. Педагогический словарь. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 176 с.
5. Энциклопедия профессионального образования: В 3 т. / Под ред. С.Я. Батышева. – М.: АПО, 1999. – Т. 2. – 440 с.

Барковська О.О.

*викладач образотворчого мистецтва з методикою навчання,
спеціаліст вищої категорії,
КВНЗ «Бериславський педагогічний коледж
імені В.Ф. Беньковського»*

**РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ
СПЕЦІАЛІСТІВ ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО
СЕРЕДОВИЩА НА ЗАНЯТТЯХ, ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПРАКТИКИ ТА В ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ**

Одним із стратегічних напрямів оновлення сучасної освіти є орієнтація вищої педагогічної школи на здійснення комплексу заходів щодо прилучення студентської молоді до художньо-естетичної культури, створення умов для формування творчої особистості майбутнього педагога, реалізації його природних задатків і можливостей в освітньому процесі ВНЗ.

Існує ряд суперечностей, які мають місце у процесі розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх фахівців, а саме: між необхідністю розвитку творчих можливостей вихованців та недостатнім рівнем підготовки до такої діяльності педагога; між потребами суспільства у розвитку творчої особистості педагога та недостатньою розробленістю методики розвитку у нього відповідних художньо-творчих здібностей.

Специфікою художньо-педагогічної освіти у ВНЗ є необхідність спрямування навчального процесу на опанування естетичним змістом мистецтв, використання у навчально-виховному процесі мистецтва слова, музики, образотворчого мистецтва, мистецтва театру, кіно та ін., що має сприяти розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх педагогів.

Аналіз наукових джерел дає підстави стверджувати, що проблема розвитку художньо-творчих здібностей є актуальною, а в сучасній психології та педагогіці мистецтва існує певний досвід у розробці теоретичних положень у цьому напрямку.

Так, Б. Теплов зазначав: «По-перше, під здібностями розуміються індивідуально-психологічні особливості, що відрізняють одну людину від іншої; по-друге, здібностями називають не будь-які індивідуальні особливості, а лише ті, що мають відношення до успішності виконання будь-якої діяльності, чи багатьох діяльностей, по-третє, поняття «здібність» не зводиться до тих знань,

навичок чи умінь, які вже вироблені у даної людини», але можуть пояснити легкість і швидкість набуття цих знань і навичок» [2, с. 16].

Актуальними питаннями психології, на думку О. Бодальова, є виявлення у людини загального, особливого і одиничного в ансамблях властивостей її психіки, що відносяться до її здібностей, створення науково обґрунтованої типології здібностей і надійного інструментарію для їхньої діагностики з метою подальшого прогнозування тенденцій переважаючого розвитку [3, с. 27].

Успішне виконання певної діяльності передбачає своєрідне поєднання загальних і спеціальних здібностей: «В природі художнього таланту міститься взаємодія загальних і спеціальних здібностей, які моделюють зміст і форму художніх образів на усіх фазах творчості» [4, с. 15].

Під художньо-творчими здібностями ми розуміємо особистісно-інтегративне утворення, що виражає потребу до створення нового і здатність до пізнання, оцінювання художніх образів та самовираження у мистецькій діяльності.

Шляхом до розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх спеціалістів в умовах педагогічного коледжу може стати створення дослідницького середовища на заняттях образотворчого мистецтва, під час педагогічної практики та в позааудиторній роботі.

Дослідницьку діяльність ми визначаємо як інтеграційний компонент особистості, який характеризується єдністю знань цілісної картини світу, вміннями, навичками наукового пізнання, ціннісного ставлення до його результатів і розвиненим інтелектом, що забезпечує її самовизначення й саморозвиток. Одним із прикладів навчання, який дозволяє навчати критичному мисленню, формувати навички дослідницьких і пошукових умінь є проблемне навчання. Основа ідея проблемного навчання полягає в організації викладачем самостійної пошукової діяльності студентів, у процесі якої вони засвоюють нові знання, розвивають загальні здібності, творчу активність та дослідницькі вміння та навички. При цьому процес навчання уподібнюється науковому пошуку і відображається в поняттях: проблема, проблемна ситуація, гіпотеза, засоби вирішення, експеримент, результати пошуку. На кожному із етапів учитель здійснює функцію управління процесом навчання і переведення учня з досягнутого рівня на вищий рівень пізнавальної самостійності, від звичайної активності до формування навичок мислення високого рівня [1, с. 100].

Враховуючи зміну сучасної парадигми освіти та підвищення значення самостійної роботи, лекція залишається однією з основних форм навчальної діяльності студентів. Використання ж дослідницького підходу під час лекції з методики образотворчого мистецтва розширює її функціональні можливості. На заняттях намагаємось передавати наукові знання студентам, за допомогою висунення проблеми, вчимо їх формулювати гіпотезу, перевіряти її під час дискусії, ознайомлювати з дослідницькими методами. При цьому, саме під час лекції, занурюючись у дослідницьке середовище, студент вчиться абстрагувати, моделювати, ідеалізувати та формалізувати об'єкт чи явище, що досліджується, проводити теоретичний аналіз і синтез, робити індуктивні та дедуктивні висновки [7].

Прикладом використання пошуково-дослідницького напрямку діяльності студентів, можуть бути випереджаючі завдання до лекцій: створення презентацій проектів по темам матеріалу що викладається, підготовка повідомлень про видатних художників, скульпторів, архітекторів і дизайнерів,

також про окремо взяті види художньої діяльності, техніки малювання, жанри образотворчого мистецтва.

Дослідницька діяльність студентів проявляється в написанні курсових робіт з предметів: «Методика зображувальної діяльності» та «Образотворче мистецтво з методикою навчання», коли студент має можливість опрацювати різні джерела інформації, перевірити поставлене проблемне запитання на практиці.

Самостійна робота один з видів пошуково-дослідницької діяльності студентів. Під час організації навчальної самостійної роботи ставимо перед студентами цілі, пов'язані з необхідністю засвоєння навчального матеріалу, і пропонуємо їм самостійно, досягнути цих цілей. Залежно від задуму визначаємо час здійснення самостійної роботи в процесі навчальних занять, проводимо інструктаж щодо їх виконання, з'ясовуємо повноту, глибину та обсяг обов'язкового виконання завдань, здійснюємо консультації, співбесіди.

Проводимо індивідуальну роботу зі студентами, що забезпечує реалізацію їх творчих можливостей через індивідуально спрямований розвиток здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Підготовка студентів до педагогічної практики передбачає пошукову роботу і збір матеріалу по темі майбутнього уроку. Обов'язковим є створення супроводжувальної презентації до уроків, добірка відео фрагментів, фрагментів мультфільмів, створення поетапних схем, зразків зображень. Найкращі презентації збираються в колекцію для наступного використання.

Основні завдання позааудиторної роботи: сприяти творчій спрямованості особистості, розвитку творчих рис характеру, творчій самосвідомості, розвитку творчих якостей інтелекту, постійному зростанню потенціалу творчої діяльності, формуванню психічних якостей творчої особистості, вихованню у студентів здатності до творчого спілкування, тощо.

Гуртківцями є обдаровані студенти коледжу, які бажають розвивати образотворчі вміння і навички в позааудиторний час. Тематика занять пов'язана з поглибленим вивченням різноманітних технік малювання, а також з загальноколеджними святами і визначними датами. Щорічні виставки художніх робіт студентів є звітом роботи гуртка.

Творчий потенціал і пошукова робота студентства розкривається в малюнках-графіті до Дня захисника вітчизни, у створених і розписаних власноруч Великодніх сувенірах.

В останні роки проведено виставки малюнків за творами Т.Г. Шевченка, В. Сухомлинського, В. Шекспіра, І. Франка. На основі ілюстрацій казок створено аудіо-візуальні інтегровані проекти казки «Покинуте кошеня», «Лисичка і журавель» [8].

Отже, дослідницьке середовище, що створюється на заняттях образотворчого мистецтва, під час педагогічної практики та в позааудиторній роботі є запорукою і шляхом до розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх спеціалістів в умовах педагогічного коледжу.

Список використаних джерел:

1. Гершунский Б. С. Компьютеризация в сфере образования: Проблемы и перспективы / Б. С. Гершунский. – М.: Педагогика, 1987. – 264 с.
2. Теплов Б. М. Психология музыкальных способностей. Избранные труды в 2-х т. / Б. М. Теплов. – М.: Педагогика, 1985. – Т. 1 – 329 с.
3. Бодалев А. А. Психология о личности // – Москва, 1988. – 188 с.
4. Дранков В. Л. О природе художественного таланта: автореф. дисс. на соиск.уч.степени докт. психолог. наук: по спец. 19.00.01 / В. Л. Дранков – Л.: ЛГИК, 1973. – 39 с.

5. Бодалев А. А. О направлениях и задачах научной разработки проблемы способностей / А. А. Бодалев // Вопросы психологии – 1984. – № 1. – С. 119-124.

6. Ковалев А. Г. Психология личности / А. Г. Ковалев. – М.: Просвещение, 1965. – 288 с. 6. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Під ред. Л. М. Проколієнко / Г. С. Костюк. – К.: Радянська школа, 1989. – 608 с.

7. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень студентів: [навч. посібник] // – Київ, 2003. – 193 с.

8. Казка «Покинуте кошеля» В. Сухомлинського руками студентів. [Електронний ресурс]: відеоматеріал / Офіційний сайт КВНЗ Бериславський педагогічний коледж імені В.Ф.Беньковського. – Режим доступу: <http://muzprck.bpc.ks.ua/?p=271> – Назва з екрана. – (Дата перегляду 22.02.2017).

Бровченко Б.А., Сплавский В.И.

курсанти;

Козюра О.П.

преподаватель высшей категории, преподаватель-методист,

Мореходный колледж технического флота

Национального университета «Одесская морская академия»

ПРОБЛЕМА РЕКРЕАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ ПРИЧЕРНОМОРЬЯ В ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ

«Из всех морей Понт Евксинский – самое замечательное...»

Актуальность темы. 31 октября 1996 г. когда в г. Стамбуле подписали Стратегический План Действий по восстановлению и охране Черного моря, был провозглашен по инициативе Координаторного Центра Черноморской Экологической Программы. В этот день было собрано и удалено огромное количество пластиков, оставленных отдыхающими, выброшенных волнами и засорявших черноморские пляжи. Мы не случайно выбрали эту тему, будучи патриотами этого края, прекрасно зная его проблемы.

Из 350 км морского побережья Одесской области, 100 километров по которым мы прошли, являются самыми ценными в рекреационном плане, поскольку располагаются между морем и богатыми лечебными и восстановительными для человеческого организма свойствами, лиманами.

К последним относятся Будакский, группа Тузовских лиманов, а также Шаганы и самый большой морской лиман – Сасык. Непродуманное вмешательство человека во второй половине 70-х годов – начале 80-х годов прошлого столетия, направленное на полное опреснение этого природного водоёма, привело к нарушению экологического равновесия в Северо-западном бассейне Чёрного моря. Как результат, здесь практически исчезли такие виды рыб как кефаль, скумбрия, значительно уменьшилась популяция разных видов камбалы (гlossы, калкана), ставриды, а сам Сасык превратился в цветущий гнилью закрытый водоём в результате его отмежевания от моря искусственной дамбой длиной в 14 км. Лиман утратил своё значение как огромное нерестилище указанных видов рыб, потерял свои бальнеологические свойства. Ведь до начала 70-х годов на его берегу в с. Борисовка Татарбунарского района располагался крупнейший в бывшем СССР грязелечебный комплекс. Отмежевание лимана от моря и попытка его опреснения проводилась с целью создания Дунай-Днестровской оросительной